

Activiteitenplan Wet natuurbescherming sloop Stationsstraat 52-54 Nijmegen

**WAARDEN
BURG**
Ecology

**we
consult
nature.**

Activiteitenplan Wet natuurbescherming sloop Stationsstraat 52-54 Nijmegen

[REDACTED]

Status uitgave: definitief

Rapportnummer: 23-491
Projectnummer: 23-0867
Datum uitgave: 30 december
Projectleider: [REDACTED]
Tweede lezer: [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen, Directe Stadsbedrijven
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
Referentie opdrachtgever:
Akkoord voor uitgave: [REDACTED]
Datum akkoord: 12-12-2023

Graag citeren als: [REDACTED] 2023. Activiteitenplan Wet natuurbescherming sloop Stationsstraat 52-54 Nijmegen. Rapport 23-491. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Stationsstraat 52-54 Nijmegen, Wet natuurbescherming, gewone dwergvleermuis

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anderszins.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Beschrijving project	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
3	Functie plangebied voor beschermde soorten	8
3.1	Quicksan soortenbescherming	8
3.2	Nader onderzoek	8
3.3	Conclusie	9
3.3.1	Soort(groep)en waarvoor geen ontheffing nodig is	9
3.3.2	Soort(groep)en waarvoor ontheffing nodig is	9
4	Bepaling en beoordeling van effecten op gewone dwergvleermuis in het kader van de Wnb	10
4.1	Bepaling van effecten	10
4.2	Beoordeling van effecten in het kader van de Wnb	10
5	Maatregelen	11
5.1	Algemene voorzorgsmaatregelen	11
5.2	Mitigerende maatregelen t.a.v. gewone dwergvleermuis	11
5.3	Compenserende maatregelen t.a.v. gewone dwergvleermuis	11
6	Reikwijdte ontheffingsaanvraag	13
6.1	Overtreding verbodsbepalingen	13
6.2	Locatie waarvoor ontheffing wordt aangevraagd	13
6.3	Periode waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd	13
7	Staat van instandhouding	14
7.1	Gewone dwergvleermuis	14
8	Alternatievenafweging	15
8.1	Alternatieve locatie	15
8.2	Alternatieven in inrichting en uitvoering	15
8.3	Alternatieven in planning	15
9	Wettelijk belang	16
9.1	Onderbouwing wettelijk belang	16

10	Conclusie	17
	Literatuur	18
	Bijlage I	19
	Bijlage II Quicksan Wnb	23
	Bijlage III Rapportage nader onderzoek	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nijmegen is voornemens om nieuwbouwproject Zuiderveld Oost te realiseren. Hiervoor dienen de bestaande woningen en bijbehorende schuren gesloopt te worden. De sloop van de schuur dient zo snel mogelijk plaats te vinden vanwege asbest. Bij de ingreep gaat op Stationsstraat 52-54 een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren. Het fysiek aantasten van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis is een overtreding van Wnb artikel 3.5 lid 4. Omdat de vleermuizen gedwongen worden een alternatieve verblijfplaats te zoeken (bijvoorbeeld in tijdelijke vleermuiskasten) zou sprake kunnen zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.5 lid 2, opzettelijke verstoring.

Voorliggend activiteitenplan dient als onderbouwing van de Wnb-ontheffingsaanvraag voor het slopen van de bebouwing op Stationsstraat 52-54 te Nijmegen. Met de in dit activiteitenplan beschreven aanpak en maatregelen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en wordt gewaarborgd dat de voorgenomen ingreep wordt uitgevoerd met het minste risico op negatieve effecten op (beschermde) soorten.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beknopt beschreven.

In hoofdstuk 3 wordt de functie van het plangebied voor beschermde soorten benoemd.

Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten op de beschermde soorten waarvoor overtreding van verbodsbepalingen niet kan worden uitgesloten. Aansluitend wordt beoordeeld voor welke verbodsbepalingen een ontheffing moet worden aangevraagd.

In hoofdstuk 5 worden de maatregelen beschreven om schade aan beschermde soorten te voorkomen dan wel te beperken.

Hoofdstuk 6 geeft de reikwijdte van de aangevraagde ontheffing aan (verbodsbepalingen, locatie en periode).

Vervolgens wordt in hoofdstuk 7 en 8 ingegaan op respectievelijk de staat van instandhouding en de alternatievenafweging. Ten slotte staan in hoofdstuk 9 de conclusies.

In Bijlage I staat het wettelijk kader 'Beschermde soorten Wet Natuurbescherming'. In Bijlage II en Bijlage III zijn respectievelijk de rapportage van de quickscan (Daamen, 2022) en de rapportage van het nader onderzoek (Hoefsloot, 2023) opgenomen die ten grondslag liggen aan voorliggend activiteitenplan.

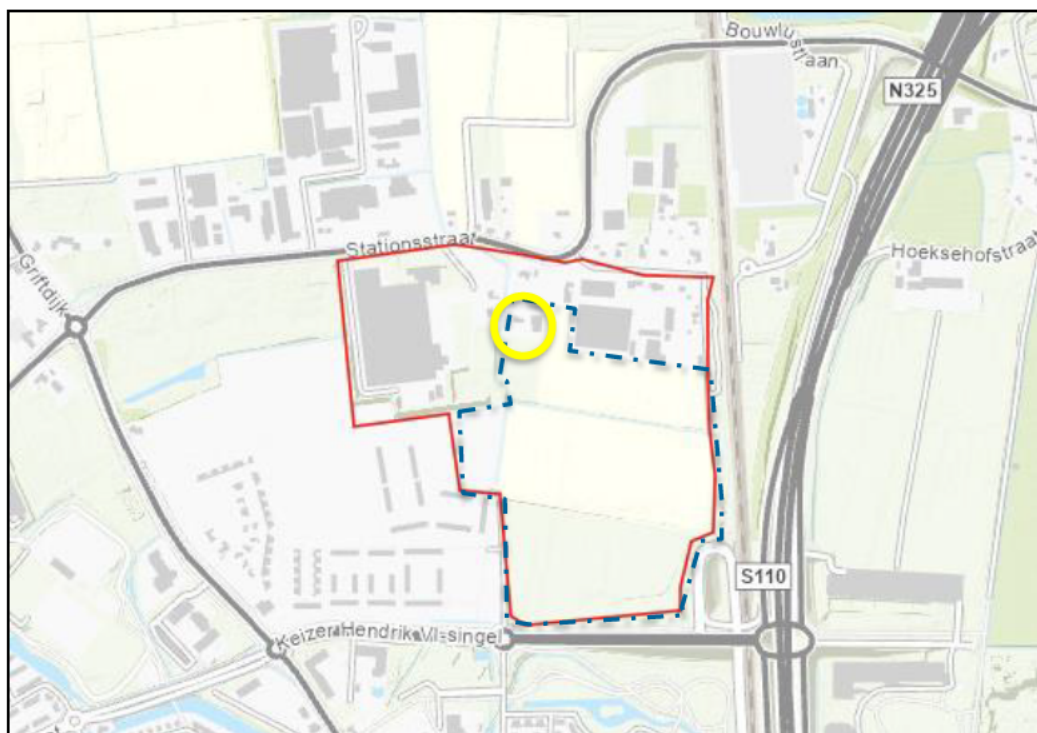
2 Beschrijving project

In dit hoofdstuk wordt het voorgenomen project toegelicht. De huidige situatie in het plangebied wordt beschreven, evenals de geplande werkzaamheden. Informatie over de werkzaamheden is aangeleverd door de gemeente Nijmegen.

2.1 Plangebied

Een uitgebreide omschrijving van het plangebied staat in de quickscan (Daamen, 2022); hieronder volgt een samenvatting.

Het plangebied is gelegen in Nijmegen-Noord ten noorden van de Keizer Hendrik VI-Singel en ten westen van de spoorlijn tussen Nijmegen en Arnhem. Het gehele plangebied is in Figuur 2.1 aangegeven met een rode lijn. Alleen binnen de blauwe gestippelde lijn zullen werkzaamheden plaatsvinden (werkgebied). De enige bebouwing in het werkgebied staat op Stationsstraat 52 & 54; een woning met pannendak en een schuur. Het nader onderzoek dat uitgevoerd is naar aanleiding van de quickscan, richtte zich alleen op deze bebouwing.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied aangegeven met rode lijn en werkgebied aangegeven met blauwe gestippelde lijn. De gele cirkel geeft de locatie van Stationsstraat 52-54 aan. Bron ondergrond: Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN.

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door de gemeente Nijmegen.

In het plangebied Zuiderveld Oost wordt de komende jaren woningbouw ontwikkeld. De bebouwing op het erf Stationsstraat 52-54 inclusief de beplanting zal worden verwijderd om ruimte te maken voor de nieuwbouwwoningen. De schuur dient zo snel mogelijk te worden gesloopt in verband met asbest.

3 Functie plangebied voor beschermde soorten

3.1 Quicksan soortenbescherming

In 2022 is een quickscan Wet Natuurbescherming uitgevoerd waarin is getoetst of het project een overtreding van verbodsbepalingen tot gevolg kan hebben. De rapportage die opgesteld naar aanleiding van de quickscan (Daamen, 2022) is opgenomen in Bijlage III.

Voor steenmarter, huismus en vleermuizen kon de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied op basis van de quickscan niet worden uitgesloten. Daarom is een nader onderzoek uitgevoerd (zie volgende paragraaf). In de quickscan is bovendien geconcludeerd dat bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening gehouden dient te worden met de aanwezigheid van algemene soorten broedende vogels.

3.2 Nader onderzoek

In de periode april 2022 t/m september 2023 is nader onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van steenmarter, huismus en vleermuizen. Details van het onderzoek staan in de rapportage die in Bijlage III is opgenomen (Hoefsloot, 2023). De uitgevoerde veldbezoeken zijn in onderstaande tabel samengevat.

Tabel 3.1 Bezoekdata Stationsstraat 52-54 Nijmegen met daarbij de onderzochte soortgroep en functie (overgenomen uit de rapportage van het nader ecologisch onderzoek).

Datum	Soort(groep) en onderzochte functie
29-04-2022	Nestplaatsen huismus
09-05-2022	Nestplaatsen huismus
10-11-2022	Steenmarter - sporenonderzoek
12-06-2023	Zomer- en kraamverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter
28-06-2023	Zomer- en kraamverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter
14-07-2023	Zomer- en kraamverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter
07-07-2023	Zomer- en kraamverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter
30-08-2023	Paarverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter
19-09-2023	Paarverblijfplaatsen vleermuizen en steenmarter

Uit het uitgevoerde nader onderzoek blijkt dat in het onderzoeksgebied maximaal één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is. Het is mogelijk dat een mannetje of één of enkele vrouwtjes ook in de milde wintermaanden in de paarverblijfplaats aanwezig zijn. Het plangebied heeft geen functie voor huismus en steenmarter.

3.3 Conclusie

3.3.1 Soort(groep)en waarvoor geen ontheffing nodig is

Tijdens de quickscan is vastgesteld dat het plangebied geschikt is voor algemene soorten broedvogels. Met de ingreep kunnen nesten vernietigd of verstoord worden. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Maatregelen zijn nodig om verstoring van broedvogels te voorkomen.

3.3.2 Soort(groep)en waarvoor wel ontheffing nodig is

Tijdens het nader onderzoek is vastgesteld dat de ingreep zorgt voor het vernietigen van één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Voor deze soort geldt dat overtreding van verbodsbepalingen niet uitgesloten of voorkomen kan worden ondanks het nemen van voorzorgsmaatregelen. Het effect van de sloop op gewone dwergvleermuis is uitgewerkt in hoofdstuk 4.

4 Bepaling en beoordeling van effecten op beschermde soorten in het kader van de Wnb

4.1 Bepaling van effecten

Als gevolg van de geplande ingreep wordt:

- één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vernietigd;
- **mogelijk** gewone dwergvleermuis opzettelijk verstoord;
- **mogelijk** gewone dwergvleermuis gedood.

4.2 Beoordeling van effecten in het kader van de Wnb

Met de ingreep wordt één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vernietigd. De Gedragscode Soortbescherming voor gemeenten is niet van toepassing op dit project omdat in de nieuwe gedragscode (versie 23 juni 2023), die in ontwerp is goedgekeurd, het slopen van bebouwing niet onder de reikwijdte van de gedragscode valt. Het fysiek aantasten van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis is een overtreding van Wnb artikel 3.5 lid 4.

Omdat de vleermuizen gedwongen worden een alternatieve verblijfplaats te zoeken (bijvoorbeeld in de tijdelijke vleermuiskasten) zou sprake kunnen zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.5 lid 2, opzettelijke verstoring.

Hoewel er in alle redelijkheid maatregelen worden genomen om het per ongeluk doden van dieren te voorkomen, kunnen de maatregelen geen absolute garantie bieden. Het bevoegd gezag kan daarom tevens een ontheffing nodig achten voor het opzettelijk doden of vangen van gewone dwergvleermuis (artikel 3.5 lid 1).

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen Wnb artikel 3.5 lid 1, 2 en lid 4 ten aanzien van gewone dwergvleermuis, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5 Maatregelen

In paragraaf 5.1 wordt ingegaan voorzorgsmaatregelen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Vervolgens worden de mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt die worden getroffen voor de gewone dwergvleermuis (de soort waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd).

5.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

Bij de uitvoering van het project worden de volgende voorzorgsmaatregelen genomen:

- Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode maart tot en met augustus. Dit is tevens ook de voortplantingsperiode van vossen die mogelijk ook in het plangebied voorkomen (*vrijgestelde soort*).
- Werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd, in de winter kan ook tot na de schemering worden gewerkt, omdat vleermuizen dan niet wezenlijk actief zijn. Strooilicht naar de omgeving wordt zoveel mogelijk voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting.
- Bij het opruimen van vegetatie wordt één kant op gewerkt – richting te behouden gebied – zodat dieren kunnen vluchten. Bladhopen en hagen worden eerst geïnspecteerd op overwinterende egels.
- Voor de start van de werkzaamheden wordt het plangebied geïnspecteerd op vossenburchten. Indien deze wordt aangetroffen wordt met een ecologisch deskundige overlegd over het vervolg van de werkzaamheden.

Bovengenoemde maatregelen geven invulling aan de algemeen geldende zorgplicht voor wilde planten en dieren en/of voorkomen een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van algemene broedvogels (zie paragraaf 3.3.1).

5.2 Compenserende maatregelen voor gewone dwergvleermuis

- In juli 2023 zijn aan vier bomen in totaal vier tijdelijke vleermuiskasten opgehangen op 145-240 meter afstand van het plangebied (Hoefsloot, 2023). Binnen een afstand van 200 meter (richtlijn) waren niet voldoende geschikte gebouwen of bomen aanwezig. Deze vleermuiskasten zorgen voor vier functionele alternatieve paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. De verplichte gewenningstijd van 3 maanden is na oktober 2023 verstreken.
- In de nieuwbouw worden permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis gemaakt. Ook dit betreffen minimaal vier voorzieningen die een functie kunnen hebben als paarverblijfplaats. Dit ontwerp staat nog niet vast. Maar wordt in de loop van 2024

concreet. De tijdelijke kasten blijven minimaal één jaar na de realisatie van de nieuwbouw hangen.

5.3 Mitigerende maatregelen voor gewone dwergvleermuis

- Het doden van dieren wordt zoveel mogelijk voorkomen door de bebouwing voor de werkzaamheden en buiten de kwetsbare periode ongeschikt te maken. Dit kan door grote gaten in de buitenmuur en/of de dakranden te maken zodat tocht ontstaat in de spouw en de dakrand of door exclusion flaps bij openingen te plaatsen waardoor dieren nog wel uit de verblijfplaatsen kunnen maar niet meer terug. Bij de uitvoering van deze maatregelen wordt een vleermuisdeskundige ingeschakeld. De minst kwetsbare periode voor het ongeschikt maken van de woning is de paartijd (half augustus-half oktober) omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn v.w.b. verblijfplaatskeuze.
- Voor de ingreep wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en uitvoering van bovenstaande maatregelen vindt altijd plaats onder leiding van een vleermuis deskundige.

6 Reikwijdte ontheffingsaanvraag

6.1 Overtreding verbodsbepalingen

In Tabel 6.1 is per soort(groep) aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (kunnen) worden overtreden. Daarbij staat ook het effect van eventuele mitigerende maatregelen op de noodzaak om een ontheffing aan te vragen.

Tabel 6.1 Overzicht van mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen en de afgewogen noodzaak voor een ontheffing.

Soortgroep- of naam	Relevante verbodsbepalingen	Overtreding verbodsbepaling <u>zonder</u> mitigerende maatregelen	Overtreding verbodsbepaling <u>met</u> mitigerende maatregelen	Ontheffingsaanvraag
Algemene broedvogels	Artikel 3.1 lid 4: verstoren van individuen	Ja	Nee	Nee
Gewone dwergvleermuis	Artikel 3.5, lid 1: doden van individuen	Mogelijk	Mogelijk	Ja
	Artikel 3.5, lid 2: opzettelijke verstoring	Ja	Ja	Ja
	Artikel 3.5, lid 4: vernieling verblijfplaatsen	Ja	Ja	Ja

6.2 Locatie waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

De ontheffingsaanvraag is van toepassing het complete plangebied. Het plangebied is opgenomen in Figuur 2.1.

6.3 Periode waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd

De ontheffing is benodigd voor de periode van 1 februari 2024 (of in elk geval zo snel mogelijk) tot en met december 2026.

7 Staat van instandhouding

Voor beschermde soorten waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, moet worden aangetoond dat de Gunstige Staat van Instandhouding (GSvl) van de soort niet in het gedrang komt als gevolg van de voorziene ingreep/herontwikkeling.

De volgende criteria zijn van belang bij het onderbouwen van de staat van instandhouding:

- de omvang van de populatie;
- de verspreiding van de populatie;
- het leefgebied en bijbehorende functionaliteit en het natuurlijke verspreidingsgebied;
- toekomstperspectief.

Onderstaande paragrafen geven een korte samenvatting over de huidige staat van instandhouding van soorten waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd.

7.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt landelijk algemeen voor. De soort leeft in netwerken van (lokale) populaties die met name via de winterverblijven aan elkaar gekoppeld zijn (Goutbeek 2018). De populatie in Nederland wordt geschat op 200.000 – 600.000 individuen in de Art.17 rapportage (European Environmental Agency, 2019).

Goutbeek (2018) beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis als gunstig (zowel wat betreft populatieomvang, verspreidingsgebied en kwaliteit van leefgebied). Het toekomstperspectief wordt als ongunstig – ontoereikend beoordeeld (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen). Voor Gelderland geldt hetzelfde beeld.

De werkzaamheden in dit project doen geen afbreuk aan de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, omdat tijdig nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen gerealiseerd worden en omdat de kans op doden van dieren te geminimaliseerd wordt. Het huidige aanbod verblijfplaatsen blijft in aantal behouden tijdens en na de werkzaamheden (zie ook BIJ 12, 2017a).

8 Afweging alternatieven

Voor beschermde soorten dient te worden aangetoond dat er voor de voorgenomen activiteit geen alternatief is, dat geen of minder negatieve effecten heeft voor de desbetreffende soort(en). In navolgende paragrafen wordt beschreven waarom het niet uitvoeren van het project (het nul-alternatief), de uitvoering van het project op een alternatieve locatie, alternatieven in de uitvoering (werkwijze) en alternatieven in de planning van de werkzaamheden, niet mogelijk zijn. De informatie is gebaseerd op de informatie die door de gemeente Nijmegen is aangeleverd.

8.1 Alternatieve locatie

De activiteit is voorzien voor deze specifieke locatie. Een alternatieve locatie waar dit project tot uitvoering gebracht kan worden, is niet aanwezig.

8.2 Alternatieven inrichting en uitvoering

Het niet uitvoeren van de ingreep, is geen alternatief gegeven het wettelijk belang van de ingreep (zie hoofdstuk 9). Door het nemen van soortgerichte maatregelen zoals genoemd in hoofdstuk 5, worden negatieve effecten op beschermde soorten voorkomen danwel beperkt. Er worden maatregelen getroffen om zoveel mogelijk te voorkomen dat individuen worden gedood en dat verstoring plaatsvindt. Een beter uitvoeringsalternatief is er niet voor de beschermde soorten binnen dit project.

8.3 Alternatieven in planning

De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats buiten de kwetsbare periode van de beschermde soorten binnen dit project. Er is geen alternatieve planning mogelijk die minder effect heeft op deze soorten. Aan de verplichte gewenningstijd voor tijdelijke en permanente voorzieningen wordt voldaan.

9 Wettelijk belang

Er wordt een ontheffing aangevraagd voor het volgende wettelijk belang: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Tabel 9.1. Wettelijk belang waaronder een ontheffing wordt aangevraagd.

Soort	Wnb- beschermingsregime	Wettelijke belangen
Gewone dwergvleemuisk	Artikel 3.5	in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

9.1 Onderbouwing wettelijk belang

Het wettelijk belang is het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling dat een groot volkshuisvestelijk belang dient. Er is een groot tekort aan huisvesting in Nijmegen. Met het realiseren van deze nieuwe woningen wordt dit tekort teruggedrongen.

Bovendien zijn de woning en de schuur op langere termijn niet duurzaam te behouden. De schuur dient zo snel mogelijk gesloot te worden, aangezien op het dak asbest is aangetroffen. Zelfs wanneer sloop zou worden voorkomen door het uitvoeren van een grote renovatie, zouden verblijfplaatsen worden aangetast als gevolg van isolerende maatregelen.

10 Conclusie

Voor het slopen van de bebouwing wordt ontheffing aangevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen ten aanzien van gewone dwergvleermuis:

- Wnb artikel 3.5 lid 1: het doden van dieren
- Wnb artikel 3.5 lid 2: verstoring van individuen
- Wnb artikel 3.5 lid 4: vernieling voortplantings- en overwinteringshabitat

De ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende wettelijke belang:

in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Dit project dient specifiek een groot volkshuisvestelijk belang.

Met de in dit activiteitenplan beschreven aanpak en maatregelen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en wordt gewaarborgd dat het werk wordt uitgevoerd met het minste risico op negatieve effecten op natuur.

Literatuur

- BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- Borst, R.H.J., Sprong, R., en Teunissen, M., 2023. Gedragscode soortbescherming gemeenten. Stadswerk, 2023.
- Daamen, J. 2022. Quicksan Wet natuurbescherming Zuiderveld-oost, Nijmegen. Kenmerk notitie 21-0977/21.10643/JanDaa. Waardenburg Ecology.
- Goutbeek, A.B., 2018. De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Referentienummer 079761421 B. Arcadis, Arnhem.
- Hoefslot, G, 2023. Nader ecologisch onderzoek steenmarter, vleermuizen en huismus Stationsstraat 52-54 Nijmegen. Rapport 23-377. Waardenburg Ecology, Culemborg.
- Vleermuisprotocol 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl

Bijlage I Wettelijk kader ‘Beschermden soorten Wet Natuurbescherming’

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in ‘hoofdstuk 3 Soorten’ van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het ‘nee-tenzij’ principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen (tabel 1.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in het wild levende vogels van soorten als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime andere soorten

Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat er toe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Bijlage II Quicksan Wnb

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 21 februari 2022
ONS KENMERK: 21-0977/21.10643/JanDaa
UW KENMERK: VPL 302408
AUTEUR: [REDACTED]
PROJECTLEIDER: [REDACTED]
STATUS: definitief
CONTROLE: [REDACTED]

Quickscan Wet natuurbescherming Zuiderveld-oost, Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens in het gebied Zuiderveld-oost in Nijmegen een woonwijk te ontwikkelen. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 16 december 2021) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en beoordeeld voor welke soorten het plangebied kansen biedt bij de toekomstige ontwikkeling.

Conclusie

Een overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde soorten en eventuele effecten is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Wnb beoordeling beschermde soorten Zuiderveld-oost, Nijmegen

Soortgroep /soort	Functie plangebied	Risico op negatieve effecten	Over-treding Wnb	Onheffing Wnb nodig	Nader onderzoek / maatregelen
Planten, ongewervelden, reptielen	Geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grote modderkruiper	Mogelijk leefgebied	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen SMP	Maatregelen SMP-N

Rugstreeppad	Mogelijk voortplantingswater	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen SMP-N	Maatregelen SMP-N
Steenmarter	Mogelijk verblijfplaats in bebouwing	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek
Kleine marterachtigen	Mogelijk verblijfplaats	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen SMP-N	Maatregelen SMP-N
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaats in bebouwing	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek
Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Leefgebied	Ja	Ja, maar vrijstelling	Nee, vrijstelling	Maatregelen uit de Zorgplicht
Huismus	Mogelijk nestplaats en essentieel foerageergebied	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek
Steenuil	Mogelijk nestplaats en essentieel foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen SMP-N	Maatregelen SMP-N
Algemeen voorkomende vogels	Broedgebied	Ja	Mogelijk	Nee, indien maatregelen	Maatregelen

Het plangebied heeft mogelijk een functie als vaste verblijfplaats of essentieel leefgebied voor steenmarter, vleermuizen en huismus. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen wat de functies van het plangebied voor deze soorten zijn. Op basis van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan worden vastgesteld:

- Of het plangebied essentiële functies heeft voor deze soorten;
- Of er maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of te verminderen;
- Of er een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is voor het project.

Indien er voldoende compenserende maatregelen worden getroffen zien wij geen belemmeringen bij het verkrijgen van een mogelijke ontheffing.

Het plangebied is geschikt als leefgebied van grote modderkruiper, voortplantingswater van rugstreeppad, verblijfplaats van kleine marterachtigen en nestplaats en foerageergebied van steenuil. Voor deze soorten is een gebiedsgerichte ontheffing verleend op basis van het Soortenmanagementplan Nijmegen – De Waalsprong (Martens & Krijt, 2019). Er dient volgens dit plan en de voorschriften uit de ontheffing gehandeld te worden.

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Maatregelen in het kader van de zorgplicht staan in deze notitie.

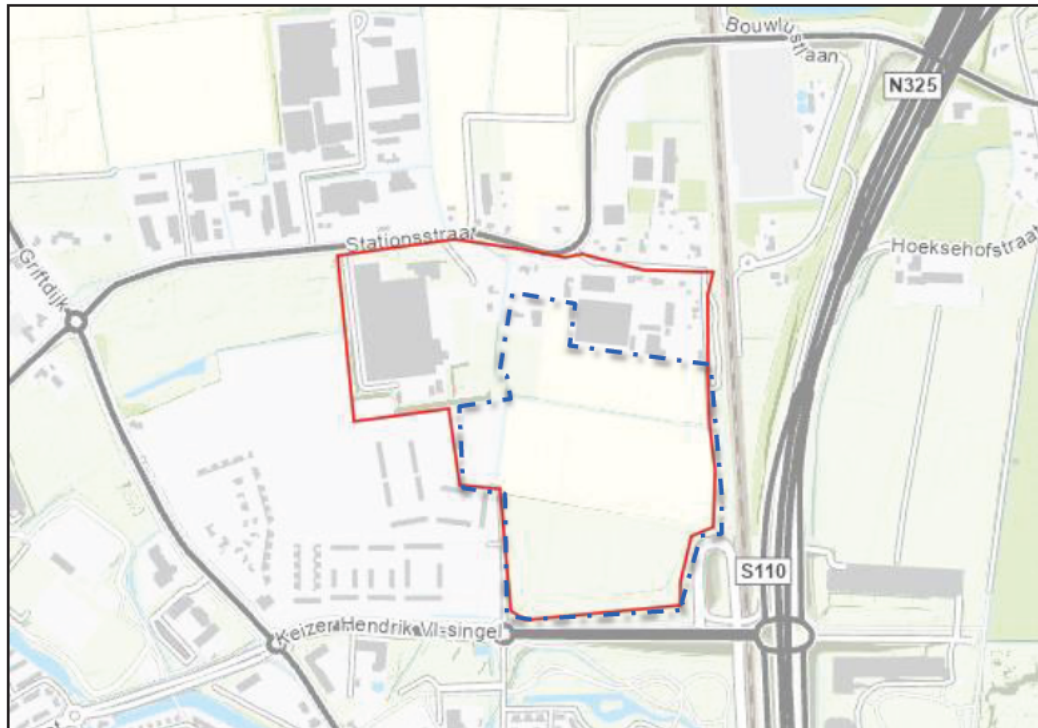
Het plangebied is geschikt leefgebied voor verschillende algemene soorten vogels. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels om negatieve effecten op deze soorten – en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb – te voorkomen.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Effecten op beschermde gebieden en houtopstanden zijn uitgesloten (beoordeling stikstofdepositie is geen onderdeel van deze notitie).

Toelichting

Plangebied en ingreep

Het plangebied bevindt zich in Nijmegen-Noord ten noorden van de Keizer Hendrik VI-Singel en ten westen van de spoorlijn tussen Nijmegen en Arnhem (Figuur 1). Het gehele plangebied is aangegeven met een rode lijn, echter zullen alleen binnen de blauwe gestippelde lijn werkzaamheden plaatsvinden (werkgebied). Het werkgebied bestaat uit landbouwgronden die in intensief agrarisch gebruik zijn (Figuur 2 en 3) en grond die reeds bouwrijp is gemaakt. Op de (land)bouwgronden zijn tijdelijke plassen ontstaan. Tussen de landbouwpercelen is een sloot aanwezig met rietbegroeiing die recent geklepeld was (Figuur 4). Aan de oostkant is ook een sloot aanwezig met enkele bomen die op de oever groeien (wilg en els). Zowel de sloot als de bomen vallen net buiten het werkgebied. In het noorden van het plangebied is bebouwing aanwezig: enkele woningen met schuine daken en opstallen en twee bedrijvenloodsen. De enige bebouwing die in het werkgebied staat is de woning aan Stationsstraat 52 & 54 met een pannendak en diverse opstallen. Op dit perceel zijn ook enkele bomen aanwezig. Buiten deze bomen zijn geen bomen in het werkgebied aanwezig.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied aangegeven met rode lijn en werkgebied aangegeven met blauwe gestippelde lijn (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN).

Figuur 2. Landbouwgrond met mais.

Figuur 3. Landbouwgrond met geoogste mais.

Figuur 4. Sloot met recent geklepelde oevers.

Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is geleverd door de gemeente Nijmegen. De gemeente is voornemens om het hele werkgebied (blauw gestippelde lijn, Figuur 1) te ontwikkelen tot woonwijk. Er wordt uitgegaan van een *worst-case* scenario waarbij het gehele werkgebied bouwrijp wordt gemaakt. De woning met opstallen en bomen die binnen de ingreepzone valt worden hiervoor gesloopt en de sloten die door het plangebied lopen gedempt. De sloot ten oosten van het plangebied en de overige bebouwing in het plangebied blijven behouden. Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de soortenbescherming zoals opgenomen in de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie Gelderland een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. De ingreep valt niet onder de voorwaarden van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten (Stadswerk), omdat het plangebied meer dan 1 hectare omvat. Het plangebied valt wel binnen het Soortenmanagementplan Nijmegen – De Waalsprong (SMP-N; Martens & Krijt, 2019). Op basis van het SMP-N is voor bepaalde soorten ontheffing verleend, indien de soortspecifieke maatregelen uit het SMP-N worden nageleefd.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied en ligt hemelsbreed op ongeveer 1,7 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De ingreep veroorzaakt geen aantasting van relevante soorten en begroeiingen in Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld als gevolg van geluid, trilling etc.). (Significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, met mogelijke uitzondering van effecten van stikstofdepositie. Een beoordeling van de indirecte effecten van stikstofdepositie op beschermde gebieden maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszones). Op grond van de aard van de ingreep en afstand tussen NNN en plangebied zijn effecten op het NNN uitgesloten.

Houtopstanden

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Nijmegen. De bepalingen van de Wnb ten aanzien van houtopstanden (hoofdstuk 4 van de Wnb) zijn daarom niet van toepassing.

Methodiek onderzoek

Deze toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek en de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn beoordeeld op basis van de functie van het plangebied voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep.

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die *in de regio* voorkomen is het Stappenplan Wet natuurbescherming gemeente Nijmegen (Bureau Waardenburg, 2021) geraadpleegd. Hierin is een overzicht opgenomen van beschermde soorten van de Wnb die in de gemeente voorkomen met hun verspreiding. De gegevens zijn afgeleid van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uit de periode 2016-2020.

Het plangebied is op 16 december 2021 door een ecooloog bezocht en geïnspecteerd op geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten flora en leefgebied en verblijfplaatsen van fauna. Tijdens de inspectie is concrete informatie verzameld met betrekking tot de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en de geschiktheid van het plangebied en de directe omgeving voor beschermde soorten. Op basis van locatiekenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. Er is ook gekeken naar kansen voor beschermde soorten in het plangebied.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Planten

Uit de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte groeiplaatsen of resten van beschermde plantensoorten waargenomen. Beschermde plantensoorten zoals dreps glad biggenkruid, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw en wilde weitaar worden in het plangebied ook niet verwacht, omdat het plangebied intensief beheerd wordt en jaarlijks wordt bemest en geploegd. Andere beschermde plantensoorten komen niet voor rondom akkerlanden. Op grond van verspreidingsgegevens en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde plantensoorten.

Ongewervelden

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de teunisbloempijlstaart (*Beschermingsregime andere soorten*). Waardplanten van deze soort zijn o.a. teunisbloem, wilgenroosje, kattenstaart en basterdleeuwrik. Deze plantensoorten komen niet voor op intensief beheerde landbouwgronden. Ook de oevers worden intensief beheerd/geklepeld waardoor waardplanten hier niet voorkomen. Een functie van het plangebied voor teunisbloempijlstaart is uitgesloten.

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van andere beschermde soorten ongewervelden. Tijdens het veldbezoek is geen geschikt leefgebied voor overige beschermde soorten ongewervelden aangetroffen in het plangebied. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor andere beschermde soorten ongewervelden.

Vissen

In de sloot die door het plangebied loopt is in 2020 een waarneming van grote modderkruiper gedaan (NDFF, *Beschermingsregime andere soorten*). Deze sloot is geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper, omdat het ondiep water bevat met veel modder en watervegetatie. Andere beschermde vissoorten zoals gestippelde alver komen niet voor in de omgeving van het plangebied. Bovendien is de sloot niet geschikt voor deze soorten die afhankelijk zijn van stromende rivieren. Op grond van verspreiding is een functie van het plangebied voor overige beschermde soorten vissen is uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komt de rugstreeppad voor (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*). De tijdelijke plassen die gedurende het hele jaar op de terreinen kunnen ontstaan zijn geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad. In het plangebied is geen overwinteringshabitat van deze soort aanwezig, omdat de gronden intensief gebruikt worden. De beschermde poelkikker (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*) en alpenwatersalamander (*Beschermingsregime andere soorten*) komen in de directe omgeving van het plangebied niet voor. De sloot in het plangebied is ook niet geschikt voor deze soorten vanwege de grote hoeveelheid slib en modder.

In de omgeving zijn ook waarnemingen bekend van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor deze soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. De sloten in plangebied zijn beperkt geschikt voortplantingswater voor deze soorten. Het plangebied heeft mogelijk ook een beperkte functie als landbiotoop van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Reptielen

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten reptielen. Tijdens het veldbezoek is geen geschikt leefgebied voor beschermde soorten reptielen aangetroffen in het plangebied. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde soorten reptielen.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van das, steenmarter en wezel (*Beschermingsregime andere soorten*). Das komt ten oosten van de A325 voor. In het plangebied zijn geen burchten, wissels of andere sporen van das waargenomen. Een essentiële functie van het plangebied voor de das is uitgesloten.

De opstallen behorende bij de woning zijn geschikt als verblijfplaats van steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). De landbouwgronden zijn geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). Mogelijk worden de landbouwgronden ook gebruikt als foerageergebied. Dit is geen essentieel foerageergebied omdat in de directe omgeving nog voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende zoogdieren zoals bosmuis, damhert, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis en vos (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In het plangebied zijn

muizenholletjes en konijnenkeutels aangetroffen. Er is geen konijnenburcht waargenomen. Het plangebied is leefgebied voor muizen en konijn (Rode Lijst soort) en mogelijk ook van andere soorten algemene zoogdieren. In de omgeving is nog voldoende alternatief leefgebied voor konijn en muizen aanwezig.

Vleermuizen

In Nijmegen komen de soorten gewone/ruige/kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis voor. In de omgeving van het plangebied zijn de soorten gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*). Tijdens het vleermuisonderzoek dat in 2021 heeft plaatsgevonden bij de naastgelegen woningen Stationsstraat 46 & 48 zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen (Daamen, 2021). Er werden wel vleermuizen waargenomen die hun verblijfplaats dus elders in de omgeving hebben. In de woning en opstallen van Stationsstraat 52 & 54 zijn potentiële verblijfplaatsen (zomer- paar- of kraamverblijf) voor gewone en ruige dwergvleermuizen aanwezig. Een massawinterverblijf is vanwege de omvang van de bebouwing uitgesloten. Het plangebied heeft geen functie als essentieel foerageergebied omdat de kwaliteit van het foerageergebied beperkt is (voornamelijk landbouwgrond) en in de omgeving nog voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is. Een essentiële vliegroute is uitgesloten, omdat de lijnvormige verbindingen in het plangebied niet essentieel zijn voor verplaatsingen van vleermuizen tussen foerageergebied en verblijfplaats.

Vogels

Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de volgende soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is¹: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, roek en steenuil. Buiten de enkele coniferen bij de woning zijn in het plangebied zijn geen bomen aanwezig. In/bij de coniferen zijn geen roestplekken of braakballen van ransuilen gevonden of nesten van overige boombewonende vogels met een jaarrond beschermd nest. Een functie van het plangebied voor boombewonende vogels is uitgesloten. De woning met opstallen zijn mogelijk wel geschikt als nestplaats voor huismus en steenuil. Het plangebied is mogelijk ook essentieel foerageergebied voor huismus en steenuil. Bij het onderzoek naar huismus in 2021 (Daamen, 2021) zijn in de nabijgelegen woning geen nestplaatsen van huismussen waargenomen, maar wel enkele individuen die dus mogelijk hun nestplaats in de woningen van Stationsstraat 52 en 54 hebben. Bij het onderzoek naar gierzwaluwen in 2021 (Daamen, 2021) bij de naastgelegen woningen bleek in de omgeving geen enkele gierzwaluw aanwezig te zijn. Indien in de omgeving een nest van gierzwaluwen aanwezig is zouden deze tijdens het onderzoek waargenomen moeten zijn. Een functie van de woning of opstallen als nestplaats voor gierzwaluw is daarmee uitgesloten.

Het plangebied vormt geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is zoals patrijs. Patrijs is soort van de Rode Lijst.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handrekingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

De soort is nog nooit broedend waargenomen in het plangebied en waarnemingen van de soort zijn voornamelijk ten oosten van de A325. Het plangebied is mogelijk wel geschikt broedgebied voor patrijs.

Effecten van de ingreep

Grote modderkruiper

De sloten in het plangebied zijn geschikt leefgebied van grote modderkruiper. Met het dempen van de sloot wordt mogelijk leefgebied en een migratieroute van grote modderkruiper vernietigd. Grote modderkruiper is opgenomen in het SMP-N: De gemeente voert maatregelen om het leefgebied van grote modderkruiper duurzaam te behouden.

Rugstreeppad

Het plangebied is mogelijk geschikt als voortplantingswater van rugstreeppad in de vorm van de jaarrond tijdelijke plassen. De ingreep zorgt mogelijk voor het vernietigen van het voortplantingswater. Rugstreeppad is opgenomen in het SMP-N: De gemeente voert maatregelen om het leefgebied van rugstreeppad duurzaam te behouden.

Marterachtigen: steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn

In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig. Voor steenmarter geldt dit voor de opstallen bij de woningen en voor kleine marterachtigen geldt dit voor de landbouwgronden. Met de ingreep worden deze functies mogelijk aangetast. Kleine marterachtigen vallen onder het SMP-N. De gemeente voert maatregelen om het leefgebied van kleine marterachtigen duurzaam te behouden.

Voor steenmarter wordt nader onderzoek geadviseerd om de functie van de gebouwen te bepalen.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën treffen. Met de ingreep wordt namelijk (beperkt) geschikt leefgebied voor deze soorten vernietigd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. Voor konijn (een Rode Lijst soort) geldt dat er in de omgeving nog voldoende alternatief leefgebied aanwezig is (burchten zijn niet aanwezig in het plangebied). De zorgplicht is wel van toepassing, beschermende maatregelen zijn uitgewerkt in deze notitie.

Vleermuizen

Met de ingreep worden mogelijk verblijfplaatsen in de woning en opstallen vernietigd. Nader onderzoek is nodig om de functie van de woning en de opstallen voor vleermuizen te bepalen.

Vogels

De sloop van de woning inclusief opstallen kan leiden tot vernietiging van nestlocaties van huismus en steenuil. Ook verdwijnt mogelijk essentieel foerageergebied van huismus en steenuil. De steenuil valt onder het SMP-N. Voor huismus wordt nader onderzoek

geadviseerd. Daarnaast kan de voorgenomen ingreep zorgen dat broedgevallen van algemene vogelsoorten vernietigd worden.

Andere soorten

Negatieve effecten op andere beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis.

Beoordeling Wet natuurbescherming

- Risico op het verdwijnen van leefgebied en het doden van de grote modderkruiper (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 1a en b). Deze soort valt onder het SMP-N, een ontheffing is niet nodig. Mitigerende maatregelen uit het SMP-N zijn van toepassing bij de ingreep.
- Risico op het verdwijnen voortplantingswater en het doden van rugstreeppad (overtreding Wnb Artikel 3.5 lid 1 en 4). Deze soort valt onder het SMP-N, een ontheffing is niet nodig. Mitigerende maatregelen uit het SMP-N zijn van toepassing bij de ingreep.
- Risico op het vernietigen van verblijfplaatsen en doden van steenmarter in de bebouwing (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 1a en b). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van het plangebied voor deze soort te bepalen. Mogelijk is voor de ingreep een ontheffing nodig.
- Risico op het vernietigen van verblijfplaatsen en doden van kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) (overtreding Wnb artikel 3.10 lid 1 a en b). Deze soorten vallen onder het SMP-N, een ontheffing is niet nodig. Mitigerende maatregelen uit het SMP-N zijn van toepassing bij de ingreep.
- Risico op het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen en het doden van vleermuizen (overtreding Wnb artikel 3.5 lid 1 en 4). Nader veldonderzoek is nodig om de functie van de bebouwing te bepalen. Mogelijk is voor de ingreep een ontheffing nodig.
- Risico op het vernietigen van nestplaatsen en foerageergebied van steenuil (overtreding Wnb artikel 3.1 lid 2). Deze soort valt onder het SMP-N. Een ontheffing is niet nodig. Mitigerende maatregelen uit het SMP-N zijn van toepassing bij de ingreep.
- Risico op vernietigen van nestplaatsen van huismus (Wnb artikel 3.1 lid 2). Nader veldonderzoek is nodig om functie van het plangebied voor deze soorten te bepalen. Mogelijk is voor de ingreep een ontheffing nodig.
- Risico op verstoren van broedgevallen van algemene soorten vogels (Wnb artikel 3.1 lid 2). Maatregelen zijn nodig om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.
- Het project veroorzaakt geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (stikstofbeoordeling is geen onderdeel van deze toetsing), NNN en de bepalingen voor Houtopstanden uit Wnb zijn niet van toepassing.

Nader onderzoek

Steenmarter

Inspectie binnenzijde bebouwing op sporen en verblijfplaatsen en eventueel plaatsen van cameravallen om de aanwezigheid van dieren, jongen en voedseltransport waar te nemen. Dit onderzoek vindt plaats in de maanden maart-mei.

Vleermuizen

Vaststellen verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing volgens het vleermuisprotocol gewone en ruige dwergvleermuis (BIJ12a en b, versie 2021) en aanvullende regelgeving van de provincie Gelderland. Dit onderzoek bestaat in totaal uit vijf rondes (i.v.m. uitsluiten massawinterverblijf) bij goede weersomstandigheden in de periode mei t/m september

- Een ochtendronde van 2 uur voor zonsopkomst en twee avondrondes van 2 uur vanaf zonsondergang in de periode 15 mei - 15 juli (een avondronde uitvoeren in juni);
- Twee avondrondes in de periode half augustus – september van 2 uur die starten 1 uur na uitvliegen (zonsondergang).

Huismus

Minimaal twee bezoeken tussen 1 april en 15 mei met minimaal 10 dagen tussentijd óf 4 bezoeken tussen 1 maart en 20 juni. Tussen 1 uur na zonsopkomst (niet voor 7.00) en 1 uur voor zonsondergang, bij voorkeur in de ochtend (BIJ12, 2017c en aanvullende regelgeving provincie Gelderland).

Randvoorwaarden voor werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep

- Het verstoren van vogelnesten die in gebruik zijn moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaard periode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode maart tot augustus.
- Voor steenmarter, vleermuizen en huismus worden op basis van de resultaten van veldonderzoek de benodigde randvoorwaarden en maatregelen bepaald. Mogelijk moet voor het uitvoeren van de ingreep een ontheffing worden aangevraagd voor deze soorten. Indien voldoende compenserende maatregelen worden getroffen zien wij geen belemmeringen om een eventuele ontheffing te verkrijgen.
- Voor grote modderkruiper, rugstreeppad, kleine marterachtigen en steenuil dient gehandeld te worden conform SMP-N en de voorschriften uit de ontheffing. Deze soorten worden door de gemeente Nijmegen gemonitord en voor de start van de uitvoering dient een inspectie uitgevoerd te worden.

Aanbevelingen in het kader van de zorgplicht

Indien tijdens de werkzaamheden grondgebonden zoogdieren (muizen of egel) of amfibieën of verblijfplaatsen van deze dieren worden aangetroffen, worden maatregelen genomen om te zorgen dat deze dieren niet worden gedood. Verplaats dieren naar een beschutte locatie buiten het bereik van de werkzaamheden.

Kansen voor natuur

Het plangebied biedt kansen om de natuurwaarden voor insecten, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en vogels te behouden of te versterken. Deze kansen zijn weergegeven in bijgeleverde kansentabel.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met J. Daamen.

Referenties

- BIJ12, 2017a. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12, 2017b. Kennisdocument ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusiis*. Versie 1.0 juli, 2017.
- BIJ12, 2017c. Kennisdocument huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli, 2017.
- Daamen J., 2021. Onderzoek beschermde fauna Stationsstraat 46-48 te Nijmegen. Inventarisatie gierzwaluw, huismus, vleermuizen en steenmarter, effectbepaling en maatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming. Bureau Waardenburg, rapportnr. 21-273. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Bureau Waardenburg, 2021. Stappenplan Wet natuurbescherming gemeente Nijmegen. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Martens, T. & N. Krijt, 2019. Soortenmanagementplan Nijmegen – De Waalsprong. Kenmerk D190080965. 4 februari 2019. Gemeente Nijmegen.
- Stadswerk 2020, Gedragscode soortbescherming voor gemeenten.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv

[Redacted signature]

Paraaf:

[Redacted signature]

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg
Ecologie & Landschap

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl

Bijlage III Rapportage nader onderzoek

Nader ecologisch onderzoek steenmarter, vleermuizen en huismus Stationsstraat 52-54 Nijmegen

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

WAARDEN
BURG
Ecology

we
consult
nature.

Nader ecologisch onderzoek steenmarter, vleermuizen en huismus Stationsstraat 52-54 Nijmegen

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

[REDACTED]

Status uitgave: eindrapport

Rapportnummer: 23 377
Projectnummer: 21 0977
Datum uitgave: 3 november 2023
Project e der: [REDACTED]
Tweede ezer: [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
Foto omslag: Het onderzochte woonhuis aan de Stationsstraat 52-54 Nijmegen /
Waardenburg Ecology
Referentie opdrachtgever: VPL 302408
Akkoord voor uitgave: [REDACTED]
Datum akkoord: 16 oktober 2023

Graag citeren als: [REDACTED] 2023. Nader ecologisch onderzoek steenmarter, vleermuizen en huismus
Stationsstraat 52-54 Nijmegen. Rapport 23 377. Waardenburg Ecology, Cuemborg.

Trefwoorden: huismus, gewone dwergvleermuis, Wet natuurbescherming, Stationsstraat 52-54, Nijmegen.

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit
toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology.
Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband
met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Gemeente Nijmegen.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitaal kopiëren of op welke andere wijze
dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en
Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk
dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk
Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO
9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders
wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Cuemborg, 0345 512710
nfo@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Samenvatting

Project 21-0977, Zuiderveld Oost, Stationsstraat 52-54 Nijmegen	
Soorten waar onderzoek naar is verricht:	Steenmarter (verbijft aatsen op het perceel) Vleermuizen (verbijft aatsen in woningen en schuur) Huismus (nestplaatsen in woningen en schuur)
Resultaten/bevindingen:	<u>Geen</u> verbijft aatsen van steenmarter Eén paar verbijft aats gewone dwergvleermuis in woning en/of schuur <u>Geen</u> nestplaatsen van huismus
Maatregelen noodzakelijk?	Ja: vervangende verbijft aatsen voor gewone dwergvleermuis; tijdelijke voorzieningen zijn aangebracht, permanente verbijft aatsen in nieuwbouw; ongeschikt maken gebouw voor sloot onder ecologische begeleiding; werken buiten broedseizoen; werken volgens SMP N.v.m. leefgebied diverse andere soorten (generieke ontheffing Wnb)
Is een ontheffing Wnb noodzakelijk?	Ja voor gewone dwergvleermuis (ingreep valt niet binnen rekwijde van gedragscode soortbescherming gemeenten)

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan we wordt uitgevoerd na 2026, kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Resultaat oriënterend onderzoek	5
1.2 Verantwoording	6
2 Plangebied en voorziene ingreep	8
2.1 Beschrijving plangebied en omgeving	8
2.2 Voorgenomen ingreep	9
3 Aanpak inventarisatie	10
3.1 Methodiek steenmarter	10
3.2 Methodiek vleermuizen	10
3.3 Methodiek huismus	12
4 Resultaten veldonderzoek	13
4.1 Steenmarter	13
4.2 Vleermuizen	13
4.3 Huismus	15
5 Bepaling en beoordeling van effecten	16
5.1 Verbodsbepalingen Wnb	16
5.2 Steenmarter	17
5.3 Vleermuizen	18
5.4 Huismus	20
5.5 Zorgplicht (Art. 1.11 van de Wnb)	20
6 Conclusie	22
Literatuur	23
Bijlage I Veldinspectie erf Stationsstraat 52-54 Nijmegen (november 2022)	24
Bijlage II Plaatsing vleermuiskasten (2023)	25
Bijlage III Wettelijk kader	26

1 Inleiding

De gemeente Nijmegen is voornemens om nieuwbouwproject Zuiderveld Oost te realiseren. Waardenburg Ecology heeft in opdracht van de gemeente Nijmegen een oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd (Daamen, 2022) om na te gaan of de Wnb geen belemmering vormt voor de uitvoering van het project.

Op basis van de beschikbare informatie kon geen uitsluitel worden gegeven over de betekenis van de te slopen bebouwing (woning en schuur) voor steenmarter, gebouwbewonende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en huismus (zie ook §1.2). Als het gebouw een functie heeft voor deze beschermde soorten kan naar het oordeel van het bevoegd gezag een ontheffing van de Wnb noodzakelijk zijn. Om uitsluitel te kunnen geven over de betekenis van het gebouw voor deze beschermde soorten is in het voorjaar en het najaar van 2022 en het voorjaar van 2023 nader onderzoek uitgevoerd.

Dit onderzoek heeft als doel de eventuele functie(s) van het plangebied voor beschermde soorten in kaart te brengen en mogelijke effecten op deze soortgroepen te toetsen in het kader van de Wnb. Voorliggend rapport doet verslag van de bevindingen van dit nader onderzoek.

1.1 Resultaat oriënterend onderzoek

Uit de quickscan Wet natuurbescherming (Daamen, 2022) is gebleken dat de schuur en de woning op het perceel Stationssstraat 52-54 voor steenmarter, vleermuizen en huismus mogelijk een functie hebben als vaste verblijfplaats of essentieel leefgebied vormen. Nader onderzoek zou nodig zijn om vast te stellen wat de functies van het plangebied voor deze soorten zijn.

Daarnaast bleek dat delen van het plangebied geschikt zijn als leefgebied van grote modderkruiper, voortplantingswater van rugstreeppad, verblijfplaats van kleine marterachtigen en/of nestplaats en foerageergebied van steenuil. Voor deze soorten is een gebiedsgerichte ontheffing verleend op basis van het Soortenmanagementplan Nijmegen – De Waalsprong (Martens & Krijt, 2019). Deze soorten worden periodiek gemonitord in opdracht van de gemeente en daarom is aanvullend veldonderzoek niet nodig. Deze generieke ontheffing geldt voor het project als bij de uitvoering de voorschriften uit de gebiedsgerichte ontheffing gevolgd worden.

Het plangebied is geschikt leefgebied voor verschillende algemene vogelsoorten. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (waaronder de sloop van opstallen op

perceel Stationsstraat 52-54) dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels. Hiermee kunnen negatieve effecten op deze soorten – en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb – worden voorkomen.

De werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling wat betekent dat geen ontheffing nodig is. Te nemen maatregelen in het kader van de zorgplicht staan beschreven in Daamen (2022).

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Effecten op beschermde gebieden (exclusief beoordeling stikstofdepositie) en houtopstanden zijn uitgesloten

Figuur 1.1 Schuur op het perceel Stationsstraat 52-54 Nijmegen. Deze schuur en de woning op het perceel zijn in 2022 en 2023 onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten.

1.2 Verantwoording

De toetsing is opgesteld op basis van het in 2022-2023 uitgevoerde veldwerk, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek is uitgevoerd voorafgaand aan de quickscan (Daamen, 2022). Voor het nader ecologisch onderzoek is geen aanvullend bronnenonderzoek uitgevoerd.

Veldonderzoek

Het plangebied is onderzocht op steenmarter, vleermuizen en huismus in de periode april-mei 2022, augustus-november 2022 en mei-juli 2023. Het veldonderzoek naar huismus is uitgevoerd conform de kennisdocumenten van BIJ12. Het onderzoek naar vleermuizen is gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2021. Voor steenmarter zijn geen protocollen beschikbaar en is de methode gebaseerd op de ervaring en kennis van de deskundige onderzoekers en de omvang en het karakter van het onderzoeksgebied. Voor detailinformatie over de onderzoeksmethodiek wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.

Kaartondergronden

De in de rapportage gebruikte kaartondergronden zijn verkregen via Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN) | bagviewer.kadaster.nl.

Medewerkers

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

■■■■■■■■■■	Onderzoek steenmarter;
■■■■■■■■■■	Onderzoek vleermuizen en steenmarter, projectleiding;
■■■■■■■■■■	Onderzoek huismus en steenmarter.

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Waardenburg Ecology is ISO gecertificeerd.

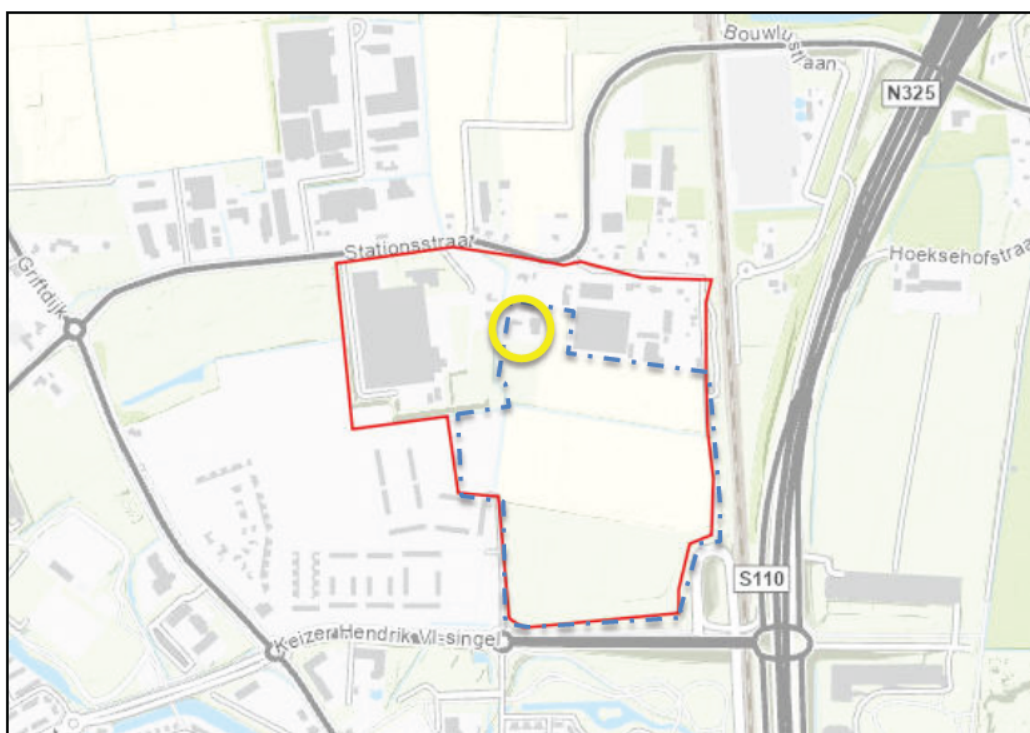
Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

2 Plangebied en voorziene ingreep

2.1 Beschrijving plangebied en omgeving

Een uitgebreide omschrijving van het plangebied staat in de quickscan (Daamen, 2022); hieronder volgt een samenvatting.

Het plangebied bevindt zich in Nijmegen-Noord ten noorden van de Keizer Hendrik VI-Singel en ten westen van de spoorlijn tussen Nijmegen en Arnhem. Het gehele plangebied is in Figuur 2.1 aangegeven met een rode lijn. Alleen binnen de blauwe gestippelde lijn zullen werkzaamheden plaatsvinden (werkgebied). De enige bebouwing in het werkgebied staat op Stationsstraat 52 & 54; een woning met pannendak en een schuur (Figuur 1.1). Het onderzoek beschreven in deze rapportage richt zich alleen op deze bebouwing.

Figuur 2.1

Globale ligging van het plangebied aangegeven met rode lijn en werkgebied aangegeven met blauwe gestippelde lijn. De gele cirkel geeft de locatie van Stationsstraat 52-54 aan. Bron ondergrond: Esri Nederland Community Map Contributors | Esri Nederland beeldmateriaal.nl | Esri Nederland Kadaster | Esri Nederland AHN.

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door de gemeente Nijmegen.

In het plangebied Zuiderveld Oost wordt de komende jaren woningbouw ontwikkeld. De bebouwing op het erf Stationsstraat 52-54 inclusief de beplanting zal worden verwijderd om ruimte te maken voor de nieuwbouwwoningen.

3 Aanpak inventarisatie

Op basis van voorgaand onderzoek (quickscan) kan niet worden uitgesloten dat jaarrond beschermde nesten in het plangebied aanwezig zijn. Dit geldt ook voor vaste rust- en/of verblijfplaatsen van steenmarter, vleermuizen en huismus. In onderstaande paragrafen wordt per soort(groep) de onderzoeksmethodiek beschreven waarmee de eventuele functies van het plangebied voor deze soorten in kaart zijn gebracht.

3.1 Methodiek steenmarter

Voor het onderzoek naar steenmarter bestaat geen standaardprotocol. Het onderzoek naar steenmarter is als volgt uitgevoerd:

- Op 10 november 2022 is op het erf van Stationsstraat 52-54 éénmalig gericht onderzoek uitgevoerd naar sporen zoals prooiresten en uitwerpselen. Hierbij is ook de schuur geïnspecteerd en is met de huidige bewoners gesproken over waarnemingen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een verblijfplaats zoals geluidsoverlast, stank en fysieke sporen op het erf.
- Tijdens de vleermuisbezoeken is gelet op de aanwezigheid van steenmarters, onder andere met behulp van een warmtebeeldcamera (zie bezoekdata onder paragraaf 3.2). Deze vijf vleermuisbezoeken vonden plaats gedurende de avond/nacht en de ochtend. Dit zijn ook de momenten dat de steenmarter het meest actief is.

3.2 Methodiek vleermuizen

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Uitgangspunt daarvoor zijn de voorwaarden ten aanzien van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaatsen bebouwing

Conform het protocol dient de eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld te worden middels een voorjaars- en najaarsonderzoek, waarin meerdere onderzoeksrondes naar vleermuizen worden uitgevoerd. Hierbij zijn het aantal onderzoeksrondes en de momenten van onderzoek (ochtend of avond) afhankelijk van de te verwachten soorten.

Het plangebied is in het voorjaar (mei-juli) van 2023 driemaal bezocht, waarbij gericht gezocht is naar het (al dan niet) voorkomen van zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van genoemde soorten. De bezoeken zijn uitgevoerd door twee personen per ronde. Hierdoor kon worden voldaan aan de eis in het Vleermuisprotocol dat minimaal 75% van het plangebied te allen tijde te overzien moet zijn. Dit waarborgt de kwaliteit van het onderzoek.

Het plangebied is in het najaar (augustus-september) van 2022 tweemaal bezocht, waarbij gericht gezocht is naar het (al dan niet) voorkomen van paarverblijfplaatsen van genoemde soorten. Ook deze bezoeken zijn uitgevoerd door twee personen per ronde.

Tijdens de vijf onderzoeksrondes is gelet op roepende dieren (sociale geluiden van vliegende dieren of vanuit de verblijfplaats) en verblijfplaatsindicerend gedrag (in- en uitvliegen, aantikken, baltsvluchten en zwermgedrag).

Een overzicht van de bezoekdata, tijdsduur en (weers)omstandigheden is weergegeven in Tabel 3.1.

Tabel 3.1 *Overzicht onderzoeksperiode en (weers)omstandigheden tijdens vleermuisonderzoeken in 2022 en 2023 in plangebied Stationsstraat 52-54 Nijmegen*

Datum	Tijd (begin-eind)	Zon onder	Zon op	Temperatuur	Bewolking	Windkracht	Neerslag	#tussenliggende dagen
Voorjaar 2023								
12 06 2023	21:45 23:45	21:55		24°C	1/8	1 Bft	geen	
28 06 2023	03:00 05:15		05:22	15°C	8/8	1 Bft	ichte mist gedurende de ochtend	
14 07 2023	21:45 23:45	21:54		21°C	6/8	1 Bft	geen	32
Najaar 2022								
30 08 2022	21:51 23:52	22:00		20°C	2/8	2 Bft	geen	
19 09 2022	21:15 23:16	22:00		14°C	4/8	1 Bft	geen	20

Apparatuur

Elke onderzoeker beschikte over een batdetector (type Petterson D240x) en opnameapparatuur (Edirol / Zoom H2N). Er is daarnaast gebruikgemaakt van een warmtebeeldcamera en een zaklamp om vleermuizen waar te nemen en holtes en kieren te inspecteren op aanwezige dieren.

3.3 Methodiek huismus

Het onderzoek naar nestplaatsen en het functioneel leefgebied zoals foerageerlocaties en slaapplaatsen van de huismus is conform het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2022) uitgevoerd.

Het protocol voor inventarisatie van huismussen (Kennisdocument Huismus) schrijft voor om twee veldbezoeken uit te voeren tussen 1 april en 15 mei. Deze veldbezoeken dienen plaats te vinden tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang en gescheiden te zijn door een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Het huismussenonderzoek is enkel in de ochtenduren uitgevoerd. De ervaring leert dat dit de meest representatieve informatie oplevert.

De onderzoeksrondes zijn uitgevoerd door één persoon (per ronde). Tijdens de veldbezoeken (onderzoeksrondes) is vanuit strategisch gekozen posities gelet op nest- en/of territoriumindicerend gedrag zoals: zingen, paren, badderen en/of af- en aanvliegen met nestmateriaal. Daarnaast is gelet op de locaties waar huismussen foerageren en zijn mogelijke slaapplaatsen in beeld gebracht (zie par. 2.2.2 BIJ12, 2022). Hierbij is zowel gelet op activiteit van huismussen binnen het plangebied als direct daarbuiten.

Een overzicht van de bezoekdata, tijdsduur en weersomstandigheden is weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2 Overzicht data en weersomstandigheden nader onderzoek huismus.

Datum	Tijd (begin-eind)	Temp.	Bewolking	Windkracht	Neerslag	#tussenliggende dagen
29 4 2022	08:00 10:00	10°C	3/8	1 Bft	geen	
9 5 2022	08:00 10:00	12°C	1/8	2 Bft	geen	10

4 Resultaten veldonderzoek

In dit hoofdstuk is de betekenis van het plangebied voor beschermde soorten beschreven op basis van de resultaten van bronnenonderzoek en de veldbezoeken. De paragrafen beschrijven per onderzochte soortgroep indien relevant de aanwezigheid van verblijf- en nestplaatsen en foerageergebieden.

4.1 Steenmarter

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van steenmarter gevonden. Er zijn geen waarnemingen gedaan van steenmarter. Er is in de schuur op 10 november 2022 één uitwerpsel gevonden van steenmarter (zie bijlage 1). Er zijn door de onderzoekers geen waarnemingen gedaan van steenmarter die wijzen op een functionele verblijfplaats van steenmarter op het erf. De bewoners hadden ook geen informatie die wijzen op de aanwezigheid van een verblijfplaats in de woning/schuur of elders op het erf.

Het plangebied heeft geen functie als verblijfplaats. Mogelijk maakt het plangebied wel deel uit van het foerageergebied van een steenmarter. Op basis van het kleine aantal sporen (één uitwerpsel) en de grote hoeveelheid potentieel leefgebied in de omgeving, wordt het perceel van Stationsstraat 52-54 niet beschouwd als essentieel foerageergebied voor de steenmarter

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Gewone dwergvleermuis

Kraamverblijfplaatsen

Er zijn tijdens het voorjaarsonderzoek geen (aanwijzingen voor) kraamverblijfplaatsen gevonden van gewone dwergvleermuis. Kraamverblijfplaatsen in het plangebied zijn op grond hiervan uitgesloten.

Zomerverblijfplaats

Onder een zomerverblijfplaats wordt bedoeld een gebruikte verblijfplaats van vleermuizen die niet noodzakelijk zijn én waarvan aangetoond is dat het geen kraamverblijfplaats betreft. Het gaat hierbij dus zowel om oecumenen van vrouwtjes als mannetjes, osse en vanden of kleine groepjes dieren.

Zomerverblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Zomerverblijfplaatsen in het plangebied zijn op grond hiervan uitgesloten.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens het najaarsonderzoek in 2022 is op beide avonden een baltsend mannetje gewone dwergvleermuis gehoord. Het dier vloog roepend (sociaal baltsgeluid) boven de oprijlaan langs de woning en af en toe langs de schuur.

Op basis van de waarnemingen wordt uitgegaan van één mannetje dat een baltsterritorium heeft op het erf van Stationsstraat 52-54. De woning en schuur bevinden zich binnen dit territorium. De paarverblijfplaatsen kunnen zich onder de dakpannen bevinden, in spouwmuren of andere type spleetvormige verblijfplaatsen. Er zijn tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen geen invliegende of uitvliegende exemplaren waargenomen. Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen kunnen vaak niet exact worden vastgesteld, omdat gewone dwergvleermuizen meestal vliegend baltsen. Soms kunnen invliegende of uitvliegende exemplaren worden waargenomen, dan is de verblijfplaats aantoonbaar.

Het is mogelijk dat een mannetje en één of enkele vrouwtjes ook in milde wintermaanden in paarverblijfplaatsen aanwezig zijn. Enkele graden (nacht)vorst wordt in de paarverblijfplaatsen vaak wel getolereerd, bijvoorbeeld op plekken waar overdag de zon op schijnt. Bij strenge vorst verhuizen dwergvleermuizen doorgaans naar goeddeels vorstvrije winterverblijfplaatsen in grote gebouwen. De paarverblijfplaats kan ook in de zomermaanden een functie hebben voor één of enkele dieren (zomerverblijfplaats). Daar zijn echter geen aanwijzingen voor gevonden.

4.2.2 Overige soorten

Er zijn geen andere soorten vleermuizen vastgesteld tijdens het onderzoek op het erf van Stationsstraat 52-54. Er zijn geen verblijfplaatsen van andere soorten aanwezig in het plangebied.

4.2.3 Functioneel leefgebied

Het functioneel leefgebied van de gewone dwergvleermuis omvat het hele netwerk van verblijfplaatsen, inclusief de vliegroutes en het jachtbiotoop in en rond de verblijfplaats tot een afstand van maximaal enkele kilometers. In de kraamtijd blijven de vrouwelijke gewone dwergvleermuizen dicht bij de verblijfplaats, zodat de jongen regelmatig gevoed kunnen worden. Vleermuizen leven in netwerkpopulaties. Op lokaal en regionaal niveau vindt tussen de lokale groepen uitwisseling plaats van individuele vleermuizen (BIJ12, 2017a). De bebouwing op het erf Stationsstraat 52-54 heeft een functie als paarverblijfplaats. In de directe omgeving zijn alternatieve paarverblijfplaatsen aanwezig in de vorm van diverse woonhuizen en vier (tijdelijke) vleermuis kasten die zijn geplaatst aan deze woningen (bijlage 2) in het kader van nieuwbouwproject Zuiderveld Oost.

4.2.4 Aantal dieren

In de onderzochte gebouwen heeft één mannetje een paarverblijf. Per territorium bezet één mannetje in het najaar een verblijfplaats met een aantal vrouwtjes in wisselende aantallen (circa 1-10).

4.3 Huismus

4.3.1 Verblijfplaatsen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat huismussen broeden in de woning en de schuur. Er komen volgens de huidige bewoners gedurende het jaar af en toe huismussen op het erf om te eten bij de kippenren. Deze vogels broeden in diverse woningen ten noorden van het erf richting de Stationsstraat. Het erf maakt deel uit van het foerageergebied van huismussen. Gezien de oppervlakte van het erf, het sporadisch bezoek van mussen aan het erf en de ruime oppervlakte met geschikt leefgebied in de omgeving is het erf geen essentieel foerageerbiotoop voor de huismus.

5 Bepaling en beoordeling van effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten en eventuele gevolgen van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten. Uitgangspunt voor de effectbepaling is dat rust- en verblijfplaatsen voor een soort van essentieel belang zijn voor de levenscyclus en een onmisbaar onderdeel zijn van het habitat (een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied). Om effecten te voorkomen zal de functionaliteit van rust- en verblijfplaatsen gewaarborgd moeten zijn. De bevindingen vanuit het veldbezoek en de te verwachten effecten zijn – als gevolg van de voorziene ingreep – getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb). Vervolgens is aangegeven of, en zo ja welke, vervolgstappen noodzakelijk zijn.

5.1 Verbodsbepalingen Wnb

De regels die toezien op bescherming zijn opgenomen als verbodsbepalingen binnen de Wnb. De verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten planten en dieren (aspect Soortenbescherming) zijn in de Wnb opgenomen in Hoofdstuk 3 en beschreven per beschermingsregime. In onderstaande tabel (Tabel 5.1) zijn schematisch alle verboden per beschermingsregime weergegeven (Ministerie van Economische Zaken, 2016). Voor een uitgebreide beschrijving van wat de Wnb inhoudt en welke verbodsbepalingen aan de orde zijn wordt verwezen naar wetten.overheid.nl.

Tabel 5.1 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van EZ 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

5.2 Steenmarter

5.2.1 Bepaling van effect(en)

Verblijfplaatsen

De woning en de schuur hebben geen betekenis als verblijfplaats of essentieel foerageergebied voor de steenmarter. Effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van steenmarter zijn daarom uitgesloten.

5.2.2 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb

Als gevolg van de voorgenomen ingreep worden geen verblijfplaatsen van steenmarter fysiek aangetast en is geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen. De staat van instandhouding wordt door de ingreep niet in gevaar gebracht.

5.2.3 Maatregelen

Voorafgaande aan de sloop wordt de te slopen bebouwing en de omgeving hiervan door een steenmarterdeskundige nogmaals geïnspecteerd op aanwezige dieren. Indien er dieren worden aangetroffen wordt advies ingewonnen bij een steenmarterdeskundige. Deze maatregel wordt opgenomen in het ecologisch werkprotocol.

5.3 Vleermuizen

5.3.1 Bepaling van effect(en)

Verblijfplaatsen

Als gevolg van de geplande ingreep wordt een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis fysiek aangetast. Hierbij kunnen ook dieren gedood worden.

5.3.2 Maatregelen

- In juli 2023 zijn aan vier bomen vier tijdelijke vleermuiskasten opgehangen binnen 145-240 m afstand van het plangebied (Bijlage II). Op kortere afstand waren er geen geschikte gebouwen of bomen aanwezig. Deze vleermuiskasten zorgen voor vier functionele alternatieve paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. De verplichte gewenningstijd van 3 maanden is na oktober 2023 verstreken.
- In de nieuwbouw worden permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis gemaakt.
- Het doden van dieren wordt voorkomen door de bebouwing voor de werkzaamheden en buiten de kwetsbare periode ongeschikt te maken. Dit kan door grote gaten in de buitenmuur en/of de dakranden te maken zodat tocht ontstaat inde spouw en de dakrand of door exclusion flaps bij openingen te plaatsen waardoor dieren nog wel uit de verblijfplaatsen kunnen maar niet meer terug. Bij de uitvoering van deze maatregelen wordt een vleermuisdeskundige ingeschakeld. De minst kwetsbare periode voor het ongeschikt maken van de woning is de paartijd (half augustus-half oktober) omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn v.w.b. verblijfplaatskeuze.
- Voor de ingreep wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en uitvoering van bovenstaande maatregelen vindt altijd plaats onder leiding van een vleermuis deskundige.

5.3.3 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. Wnb

Vernielen of beschadigen vaste verblijfplaatsen vleermuizen (Wnb art. 3.5, lid 4)

De sloop van de bebouwing met een paarverblijf van gewone dwergvleermuis is een overtreding van verbodsbepalingen. Het vernielen of beschadigen kan alleen voorkomen worden door de bebouwing niet te slopen. Wanneer de bebouwing niet gespaard kan worden gaat een paarverblijfplaats verloren. Fysieke aantasting van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen betekent een overtreding van de verbodsbepalingen (*Vernielen of beschadigen vaste verblijfplaatsen – Wnb art. 3.5, lid 4*) uit de Wet natuurbescherming, waarvoor een ontheffing noodzakelijk is.

Doden en/of verwonden van dieren (Wnb art. 3.5, lid 1)

Mogelijk worden als gevolg van de voorziene ingreep dieren gedood/verwond. Doden of verwonden van vleermuizen betekent een overtreding van de verbodsbepalingen

(Opzettelijk doden of te vangen – Wnb art. 3.5, lid 1) uit de Wet natuurbescherming, waarvoor een ontheffing noodzakelijk is.

De kans op het doden of verwonden van dieren kan geminimaliseerd worden door:

1. De sloop uit te voeren als de verblijfplaatsen niet in gebruik is en dit buiten de kwetsbare periode van vleermuizen uit te voeren;
2. Wanneer optie 1 niet mogelijk is, moet de voorziene sloop worden uitgevoerd in combinatie met werende maatregelen, in de actieve periode van vleermuizen. De dieren in een zomer- of paarverblijf kunnen dan naar een andere locatie uitwijken. Overtreding van art. 3.5, lid 1 in de Wet natuurbescherming wordt daarmee voorkomen. Dergelijke preventieve maatregelen maken onderdeel uit van een op te stellen activiteitenplan (t.b.v. aanvraag ontheffing Wnb) of ecologisch werkprotocol en moeten altijd onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd.

Hoewel er in alle redelijkheid maatregelen worden genomen om het per ongeluk doden van dieren te voorkomen, kunnen de maatregelen geen absolute garantie bieden. Het bevoegd gezag kan daarom tevens een ontheffing nodig achten voor het *opzettelijk doden of vangen van gewone dwergvleermuis* (art. 3.5, lid 1).

5.3.4 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis komt landelijk algemeen voor. De soort leeft in netwerken van (lokale) populaties die met name via de winterverblijven aan elkaar gekoppeld zijn (Goutbeek 2018). De populatie in Nederland wordt geschat op 200.000 – 600.000 individuen in de Art.17 rapportage (European Environmental Agency, 2019). Goutbeek (2018) beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis als gunstig (zowel wat betreft populatieomvang, verspreidingsgebied en kwaliteit van leefgebied). Het toekomstperspectief wordt als ongunstig – ontoereikend beoordeeld (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen). Voor Gelderland geldt hetzelfde beeld.

Door tijdig nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen te realiseren en de kans op doden van dieren te minimaliseren, doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis. Het huidige aanbod aan verblijfplaatsen blijft behouden tijdens en na de werkzaamheden (zie ook BIJ 12, 2017a).

5.3.5 Maatregelen

De gemeente Nijmegen werkt volgens de Gedragscode soortbescherming gemeenten. Indien een ingreep binnen de reikwijdte van deze gedragscode valt, is geen ontheffing van de Wnb nodig. De sloop van een woning/schuur met een paarverblijf van gewone dwergvleermuis valt niet binnen de reikwijdte van deze gedragscode. Er moet daarom een ontheffing aangevraagd worden. Onderstaande maatregel afkomstig uit de gedragscode is wel een functionele maatregel om het doden/verwonden van dieren te voorkomen en te zorgen voor het behoud aan verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Deze maatregel wordt daarom toegepast binnen dit project.

“Het is mogelijk buiten de kwetsbare periode zomer- en paarverblijven op te heffen (bv. bij sloop). Dit kan worden ingeleid door het aanbrengen van tochtgaten en/of het gebruik van enclosure flaps. Per bestaand verblijf dienen 4 nieuwe permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis en/of gewone grootoorvleermuis te worden gerealiseerd in de buitenschil van de nieuwbouw op de betreffende locatie, zoals omschreven in het kennisdocument van de betreffende soort.

- Het is daarbij van belang dat de voorzieningen duurzaam zijn, qua karakteristieken zoveel mogelijk overeenkomen met de oorspronkelijke locatie en waarbij minimaal 1 maand gewenningstijd wordt geboden.

- Om de periode van sloop en nieuwbouw te overbruggen worden binnen 100-200m van de werklocatie geschikte (tijdelijke) kasten voor betreffende soort en functie opgehangen, zoals omschreven in het kennisdocument. Hierbij een gewenningsperiode van 3 maanden aanhouden.”

5.4 Huismus

5.4.1 Bepaling van effect(en)

De woning en de schuur hebben geen betekenis als verblijfplaats voor de huismus. Effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van huismussen zijn daarom uitgesloten.

Foerageergebied

De kwaliteit en omvang van het foerageergebied van huismus in het plangebied verandert niet als gevolg van de voorziene ingreep/herontwikkeling.

5.4.2 Beoordeling van effect(en) i.h.k.v. de Wnb

Als gevolg van de voorgenomen ingreep worden geen nesten van huismus fysiek aangetast en is geen sprake van verstoring van nest-, foerageer-, rust- en slaapplaatsen, waardoor géén sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen (*Vernielen of beschadigen nest-, rust en slaapplaatsen – Wnb art. 3.1, lid 2 en Opzettelijke verstoring – Wnb art. 3.1, lid 4 en lid 5*) uit de Wet natuurbescherming.

5.4.3 Maatregelen

Voor de werkzaamheden geldt dat er gewerkt wordt buiten het broedseizoen van vogels. Zie de Quicksan rapportage (Daamen, 2022). Deze maatregel wordt opgenomen in het ecologisch werkprotocol.

5.5 Zorgplicht (Art. 1.11 van de Wnb)

Voor alle soorten in het plangebied dient rekening te worden gehouden met de Zorgplicht (Art. 1.11 van de Wnb). In de quickscan is hier al aandacht aan besteed en zijn enkele maatregelen beschreven.

Op het erf van Stationsstraat 52-54 is in 2023 regelmatig een vos met jongen waargenomen door de bewoners. De dieren hebben ergens op het erf een burcht, waarschijnlijk onder dichte beplanting. In het ecologisch werkprotocol wordt een maatregel opgenomen om negatieve effecten op deze dieren zoveel mogelijk te voorkomen (werken buiten voortplantingsseizoen en inspectie voorafgaand aan werkzaamheden).

6 Conclusie

In Tabel 6.1 is per onderzochte soort aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (kunnen) worden overtreden als gevolg van het voornemen en waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd. De te nemen maatregelen om overtreding te voorkomen (ook voor andere beschermde soorten zoals soorten van het SMP-N en overige broedvogels) staan in Hoofdstuk 5 en de quickscan (Daamen, 2022). Na het verkrijgen van de ontheffing voor gewone dwergvleermuis wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin de maatregelen voor alle soorten concreet worden vastgelegd (wie doet wat, wanneer en waar).

Tabel 6.1 Overtreding van de verbodsbepalingen project sloop Stationsstraat 52-54 Nijmegen.

Soortgroep- of naam	Relevante verbodsbepalingen	Overtreding verbodsbepaling zonder mitigerende maatregelen	Overtreding verbodsbepaling met mitigerende maatregelen	Ontheffings-aanvraag
Hu smus	Art ke 3.1, d 1: dod ng nd v duen	Nee	Nee	Nee
	Art ke 3.1, d 2: vern e ng nest ocat es	Nee	Nee	Nee
	Art ke 3.1, d 4/5: verstor ng van nd v duen (met wezen ke nv oed)	Nee	Nee	Nee
Gewone dwergv eermu s	Art ke 3.5, d 1: doden van nd v duen	Moge jk	Nee	Nee
	Art ke 3.5, d 2: opzette ke verstor ng	Ja	Nee	Nee
	Art ke 3.5, d 4: vern e ng verb jfp aatsen	Ja	Ja	Ja
Steenmarter	Art ke 3.10 d 1b: vern e ng verb fp aats	Nee	Nee	Nee
	Art ke 3.10 d 1a: opzette jk doden	Nee	Nee	Nee

Literatuur

- BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juni 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2022. Kennisdocument Huismuis *Passer domesticus*, versie 2.0, juni 2022. BIJ12, Utrecht.
- Baker, D. & A. Hutson, 1994. Use of airport roads by foraging bats in southern England. *Journal of Zoology*, 224: 453 - 462.
- Borst, R.H.J., R. Sprong & M. Teunissen, 2020. Gedragscode soortbescherming gemeenten. Koninklijke Vereniging Stadswerk.
- Daamen, J. 2022. Quickscan Wet natuurbescherming Zuid-Doost, Nijmegen. Kenmerk notitie 21-0977/21.10643/JanDaa. Waardenburg Ecology.
- Goutbeek, A.B. 2018. De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Referentienummer 079761421 B. Arcadis, Arnhem.
- Lampens, H., P. Twisk & G. Veenbaas, 2004. Met vleermuizen overweg. Brochure uitgegeven door Ministerie van Verkeer en Waterstaat en Zoogdierenvereniging.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Versie 1.3. december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Verboom, B., 1998. The use of edge habitats by commuting and foraging bats. Thesis. IBN scientific contributions 10, University of Wageningen.
- Vleermuisprotocol, 2022. www.netwerkgroenebureaus.nl
- Van Norren, E., M. van Adrichem, D. Bekker, G. Bos, W. Bosman, R. Creemers, V. Dijkstra, H. Lampens & J. Smits, 2019. Staat van instandhouding Gelderland, factsheets voor 24 soorten. Rapportnummer 2019.09. Zoogdierenvereniging, Nijmegen.

Bijlage I Veldinspectie erf Stationsstraat 52-54 Nijmegen (november 2022)

VELDVERSLAG schuurinspectie Stationsstraat 52 Nijmegen-Noord

Projectnummer: 21-0977

LOCATIE: Stationsstraat 52, Nijmegen-Noord	DATUM VELDBEZOEK: 09-11-2022	TEMP: 12 °C
DATUM VERSLAG: 10-11-2022	ZON %: 100%	ZICHT: helder
VELDWERKER: [REDACTED]	WINDRICHTING EN -KRACHT: 1	NEERSLAG: Geen
OPSTELLER VERSLAG: [REDACTED]	BEWOLKING: 0/8	

Doel van de veldinspectie

De gemeente Nijmegen is voornemens om een woonwijk te ontwikkelen in het plangebied Zuiderveld-Oost te Nijmegen. In 2022 is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd om te beoordelen of het plangebied een functie heeft voor beschermde soorten (Daamen, 2022). Uit deze quickscan bleek dat de bebouwing en de opstallen op het erf van Stationsstraat 52-54 in Nijmegen-Noord een functie kunnen hebben voor beschermde soorten. Daarom wordt momenteel aanvullend onderzoek uitgevoerd naar huismus, vleermuizen en steenmarter. Dit onderzoek wordt in juli 2023 afgerond. Aanvullend op dit onderzoek heeft Bureau Waardenburg de schuur op het erf op 9-11-2022 van binnen grondig geïnspecteerd op nesten van boerenzwaluw en sporen van andere beschermde soorten zoals steenmarter.

Beschrijving te slopen schuur

De schuur staat aan de oostkant van het woonhuis en bestaat uit verschillende delen. De schuur heeft bakstenen muren met een zadeldak met dakpannen (Figuur 1). De schuur is voor een groot deel enkellaags en heeft in sommige delen een zolder. De ruimtes worden gebruikt als opslag van materialen (Figuur 2) en als geitenstal (Figuur 3).

Methode

De schuur is op 9 november 2022 door twee ecologen geïnspecteerd. Met behulp van zaklampen is de schuur van binnen bekeken. Via de zolder konden ook de bovenste delen van de schuur bekeken worden. Hierdoor is een goed beeld gekregen van de functie van de schuur.

Figuur 1. De schuren met een enkele laag en zolder op de voorgrond. Deze delen zijn in gebruik als stal. Het hoge deel bevindt zich op de foto aan de achterzijde. Foto gemaakt op 29 april 2022.

Figuur 2. Deel van de schuur met zolder dat wordt gebruikt als opslag.

Figuur 3. Deel van de schuur met zolder dat wordt gebruikt als geitenstal.

Resultaat inspectie en randvoorwaarden

- In de schuur is één oud nest van boerenwaluw aanwezig (zie Figuur 4 links). Tijdens de onderzoeken die vanaf mei 2022 plaats hebben gevonden is er geen boerenwaluw activiteit in de schuur waargenomen. Dit nest was in 2022 dus niet in gebruik. De schuur had in 2022 geen functie als nestlocatie voor een kolonie boerenwaluwen.
- In de schuur is op de zolder van de opslagruimte in een hoek één uitwerpsel van steenmarter aangetroffen. Overige sporen van steenmarter zijn niet aangetroffen in de schuur. De schuur heeft geen functie als vaste (kraam)verblijfplaats van steenmarter.
- De schuur is een geschikte nestplaats voor verschillende soorten vogels waarvan het nest niet jaar rond beschermd is (bijvoorbeeld houtduif of spreeuw).

Figuur 4. Links: oud boerenwaluwnest, rechts: uitwerpselen van steenmarter.

Conclusie

- Op basis van de veldinspectie wordt geconcludeerd dat de schuur geen functie heeft voor boerenwaluw of steenmarter.
- Op basis van het onderzoek naar huismus in het voorjaar van 2022 wordt geconcludeerd dat de schuur geen functie heeft voor huismus.
- De schuur heeft mogelijk een functie voor vleermuizen. Deze functie wordt in 2023 verder onderzocht.
- De schuur is geschikt als nestplaats van algemene vogelsoorten. De sloop kan in het broedseizoen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten van algemene vogelsoorten. Om verstoring en vernietiging te voorkomen dient de sloop van de schuur buiten het broedseizoen plaats te vinden. Globaal moet voor het

broedseizoen rekening worden gehouden met de periode maart tot en met augustus.

Voor overige beschermde soorten heeft de schuur geen functie als vaste rust- of verblijfplaats, of essentieel leefgebied.

Literatuur

Daamen, 2022. Quicksan Wet natuurbescherming Zuiderveld-oost, Nijmegen. Notitie met kenmerk 21-0977/21.10643/JanDaa. Waardenburg Ecology, Culemborg

Akkoord voor uitgave: [REDACTED]
Datum akkoord uitgave: 17 november 2022

Waardenburg Ecology bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrjwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology

(voorheen Bureau Waardenburg)

Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg

Tel: 0345-512710

www.waardenburg.eco

Bijlage II Plaatsing vleermuiskasten (2023)

NOTITIE

Gemeente Nijmegen

[REDACTED]

Postbus 9105

6500 HG Nijmegen

DATUM:	1 september 2023
ONS KENMERK:	Project 21-0977
UW KENMERK:	-
AUTEUR:	[REDACTED]
PROJECTLEIDER:	[REDACTED]
STATUS:	Versie 1
CONTROLE:	[REDACTED]

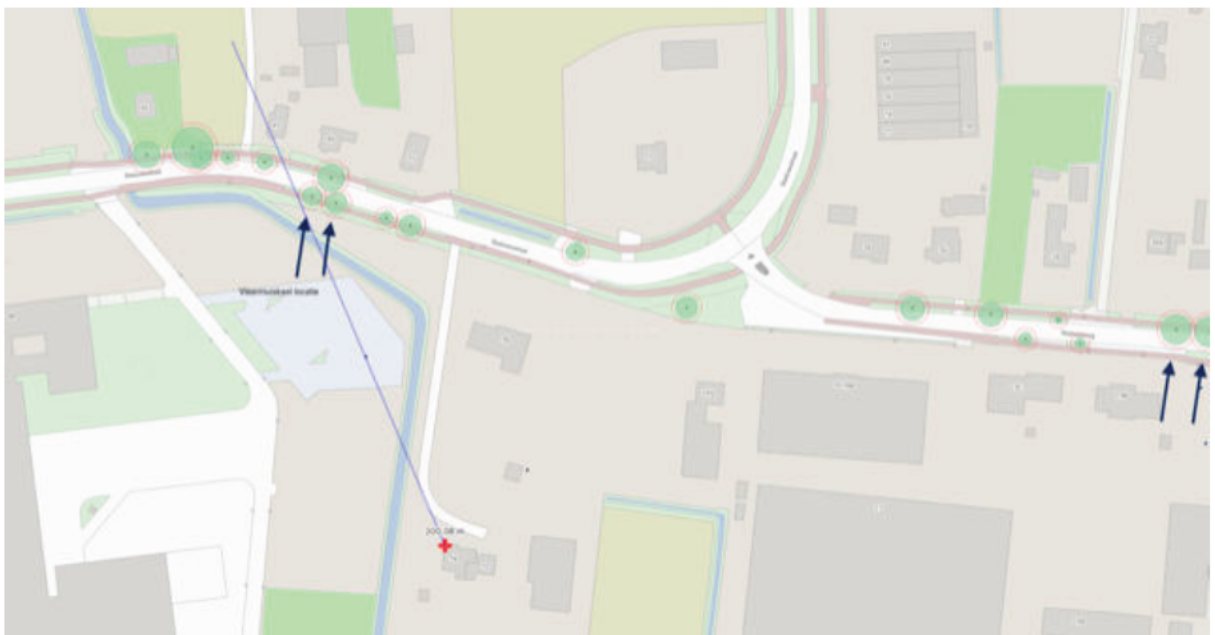

Plaatsing vleermuiskasten Stationsstraat 52-54

Op 31 juli 2023 zijn vier vleermuiskasten opgehangen in de omgeving van de projectlocatie Stationsstraat 52-54 Nijmegen. Deze vier kasten dienen als tijdelijke compensatie voor een paarverblijf van gewone dwergvleermuis. Deze notitie geeft kort weer hoe en waar deze kasten zijn opgehangen.

Op maandag 31 juli zijn vier kleine platte vleermuiskasten opgehangen in de omgeving van de Stationsstraat 52-54. Het zijn kasten van het type Boshamer gemaakt van verduurzaamd multiplex. De invliegopening is 1,5 cm breed. Deze kasten zijn geschikt als paar- en zomerverblijf voor onder andere gewone dwergvleermuis. Van de beschikbare bomen in de openbare ruimte nabij de projectlocatie waren slechts enkele exemplaren geschikt voor het plaatsen van een vleermuiskast. Er zijn vier gewone essen geselecteerd die voldoende groot zijn, niet verlicht worden door straatverlichting en waar een geschikte aanvliegroute voor vleermuizen beschikbaar is. Er zijn twee kasten geplaatst in twee bomen langs de Stationsstraat binnen 200 meter van de projectlocatie; de andere twee kasten bevinden zich op een afstand van maximaal 240 meter in twee bomen aan de Stationsweg (figuur 1 en tabel 1). De kasten zijn bevestigd met aluminium spijkers (die niet roesten) en een groen spanbandje als extra zekering (figuur 2, 3, 4).

Figuur 1 *Locatie van de vier bomen waaraan de vleermuiskasten zijn opgehangen. De blauwe lijn geeft een afstand weer van 200 meter; de straal waarbinnen de vleermuiskasten idealiter moeten hangen. Het rode kruis geeft de locatie aan van Stationsstraat 52-54.*

Tabel 1 Locatie van de bomen (GPS-coördinaten) en afstand tot de projectlocatie Stationsstraat 52-54.

Vleermuiskast	Coördinaten	Afstand tot projectlocatie (m)
1	51.88899, 5.85136	145
2	51.88896, 5.85151	139
3	51.88851, 5.85596	228
4	51.88850, 5.85615	240

Figuur 2 Vleermuiskast 4 in gewone es langs de Stationsweg. In de gewone es op de achtergrond langs het wandelpad hangt kast 3.

Figuur 3 *Vleermuiskast 2 in een gewone es langs de Stationsstraat.*

Figuur 4 Detail van vleermuiskast 1 met logo en naam van Waardenburg Ecology bevestigd met aluminium spijker en spanbandje als extra zekering.

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology; opdrachtgever vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Naam opdrachtgever

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niet uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitaal kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Bijlage III Wettelijk kader

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in 'Hoofdstuk 3 Soorten' van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het 'nee-tenzij' principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen (tabel 1.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Ale van nature n het w d levende voges van soorten as genoemd n art ke 1 van de Vogel r cht jn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten van de Hab tatr cht jn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met u tzonder ng van voges. Voges va en onder Bescherm ngsreg me soorten Vogel r cht jn.

Beschermingsregime andere soorten

Soorten d e vanu t nat onaa oogpunt bescherm ng behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat er toe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' versie 1.3. Ministerie van EZ december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.